

آثار و مقاله‌شناسی

دکتر حسین مدرسی طباطبایی

محمد رضا رهبریان

Bayard Dodge آن دانشگاه است. او همزمان در دانشکده مطالعات بین‌المللی دانشگاه کلمبیا در شهر نیویورک و در کالج سینت انتونی دانشگاه آکسفورد نیز عهده‌دار کرسی دانشگاه است. همچنین به تناوب در دانشکده حقوق دانشگاه ییل و هاروارد نیز تدریس کرده و مدت نه سال عضو شورای عالی نظارت بر دانشگاه هاروارد بوده است.

مدرسی طباطبایی از ایام نوجوانی در اواسط دههٔ چهل به نوشتن مقالات اجتماعی و سپس مذهبی در روزنامه‌ها و مجلات مذهبی مانند مجلهٔ «مکتب اسلام» می‌پرداختند و پس از آن با پژوهش‌های تاریخی در مجلات ادبی تهران مانند ماهنامه‌های «وحید»، «بررسی‌های تاریخی» و «فرهنگ ایران زمین» ادامه دادند. در سال‌های ۱۳۵۰ تا ۱۳۵۵ ش زمانی که در قم اقامت داشتند، برای یافتن آثار و اسناد گمشدهٔ مربوط به قم، از خلال کتابخانه‌های معروف در داخل و خارج، تحقیقات ارجمندی انجام دادند و با دقت و حوصله به تصحیح و ویرایش و چاپ کتب خطی و قدیمی پرداختند. بی‌گمان آثار مربوط به قم ایشان، از اسناد مهم و دست اول در پژوهش‌های قم‌شناسی محسوب می‌شود. در بیست و پنج سال اخیر، تحقیقات و نوشته‌های او در دوزمینة حقوق اسلامی و تاریخ تشیع متمرکز شده است. آثار و تألیفاتی که تاکنون از ایشان منتشر شده به شرح زیر است:

چکیده: سید حسین مدرسی طباطبایی پژوهشگر علوم اسلامی و دارای تألیفات زیادی در حوزه‌های مختلف از جمله حقوق اسلامی و تاریخ تشیع است. نویسنده در نوشتار حاضر، نخست، کتابشناسی آثار و مقاله‌های ایشان را معرفی می‌نماید. در ادامه، مقاله‌هایی که درباره وی به رشته تحریر درآمده اند را برمی‌شمارد.

کلیدواژه: حسین مدرسی طباطبایی، معرفی آثار، کتابشناسی آثار حسین مدرسی طباطبایی.

سید حسین مدرسی طباطبایی (متولد ۱۳۲۰ ش در قم) استاد و پژوهشگر علوم اسلامی، پس از تحصیلات جدید به حوزهٔ علمیه پیوست. سطوح عالی فقه و اصول را نزد حضرات آیات فاضل لنکرانی، حسین نوری، یوسف صانعی و آیت الله سلطانی و متون فلسفی را خدمت آقایان گیلانی، جوادی آملی، محمد شاه‌آبادی و مرحوم مرتضی مطهری فراگرفت. خارج فقه و اصول را عمدتاً در محضر مرحوم آیت الله سید محمد محقق داماد (یک سال) و آیت الله مرتضی حائری (ده سال) شاگردی کرد. همزمان به تدریس متون درسی رایج در حوزه نیز می‌پرداخت که تا سطوح عالی ادامه داد. از سال ۱۳۵۵ ش به صورت پراکنده از سال ۱۳۵۸ مداوم برای ادامهٔ تحصیلات جدید در انگلستان به سربرد. در سال ۱۳۶۱ ش دورهٔ دکتری خود را در دانشگاه آکسفورد انگلستان به پایان برد و برای تدریس به دانشگاه پرینستون آمریکا دعوت شد که از آن زمان تاکنون در همان جا مقیم و عهده‌دار کرسی

کتابشناسی آثار

۱. مدرسی طباطبائی، حسین؛ قم در قرن نهم هجری؛ قم: حکمت، ۱۳۵۰ ش، ۳۷۲ ص.
۲. مدرسی طباطبائی، حسین؛ خاندان فتحان: (احوال و آثار دانشمندان یکی از خاندان‌های علمی قم در قرن هفتم تا دهم)؛ قم: حکمت، ۱۳۵۲ ش، ۴۸ ص.
۳. مدرسی طباطبائی، حسین؛ فرمان‌های ترکمانان قراقویونلو و آق قویونلو؛ قم: حکمت، ۱۳۵۲ ش.
۴. مدرسی طباطبائی، حسین؛ کتابشناسی آثار مربوط به قم؛ قم: حکمت، ۱۳۵۳ ش، ۲۴۴ ص.
۵. مدرسی طباطبائی، حسین؛ تاریخ دارالایمان قم؛ محمدتقی بیگ ارباب؛ قم: حکمت، ۱۳۵۳ ش، ۱۴۴ ص.
۶. مدرسی طباطبائی، حسین؛ مثال‌های صدور صفوی: (بررسی کوتاهی درباره یک نوع از اسناد دیوانی دوره صفوی)؛ قم: حکمت، ۱۳۵۳ ش، ۶۸ ص.
۷. مدرسی طباطبائی، حسین؛ راهنمای جغرافیایی تاریخی قم؛ (مجموعه متون و اسناد) قم: حکمت، ۱۳۵۵ ش، ۳۳۶ ص.
۸. مدرسی طباطبائی، حسین؛ تربت پاکان (۲ جلد) قم: مهر، ۱۳۵۵ ش. ج اول، ۷۲۰ ص، ج دوم، ۵۰۸ ص.
۹. مدرسی طباطبائی، حسین؛ فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مدرسه رضویه قم؛ قم: مهر، ۱۳۵۵ ش، ۷۲ ص + ۵۶ اسناد.
۱۰. مدرسی طباطبائی، حسین؛ هفت فرمان دیگر از پادشاهان ترکمان؛ بی‌نا، بی‌تا، ۴۰ ص.
۱۱. مدرسی طباطبائی، حسین؛ خلاصه البلدان؛ صفی‌الدین محمد بن محمد هاشم حسینی قمی؛ قم: حکمت، ۱۳۵۵ ش (۱۳۹۶ ق)، ۳۲۰ ص.
۱۲. مدرسی طباطبائی، حسین؛ برگی از تاریخ قزوین: (تاریخچه‌ای از آستانه شاهزاده حسین و دودمان سادات مرعشی قزوین)؛ قم: کتابخانه عمومی حضرت آیه‌الله العظمی نجفی مرعشی، ۱۳۶۱ ش، ۲۰۸ ص.
۱۳. مدرسی طباطبائی، حسین؛ زمین در فقه اسلامی؛ (دو جلد)، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۲ ش.
۱۴. مدرسی طباطبائی، حسین؛ قم‌نامه؛ قم: کتابخانه آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی، ۱۳۶۴ ش.
۱۵. مدرسی طباطبائی، حسین و افشار، ایرج؛ جامع التواریخ حسنی (بخش تیموریان پس از تیمور)؛ تاج‌الدین حسن بن شهاب یزدی؛ کراچی پاکستان: مؤسسه تحقیقات علوم آسیایی میانه، ۱۹۸۷ م (۱۳۶۶ ش)، ۲۲۰ ص.
۱۶. مدرسی طباطبائی، حسین؛ مقدمه‌ای بر فقه اسلامی؛ ترجمه محمد آصف فکرت؛ مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی، ۱۳۶۸ ش.
۱۷. مدرسی طباطبائی، حسین؛ مکتب در فرآیند تکامل: (نظری بر تطوّر مبانی فکری تشیع در سه قرن نخستین)؛ ترجمه هاشم ایزدپناه؛ نیوجرسی آمریکا: داروین، ۱۳۷۴، ۲۸۶ ص و نیز: تهران: کویر، ۱۳۸۶ ش، ۳۹۲ ص.
۱۸. مدرسی طباطبائی، حسین؛ مکتب در فرآیند (تکمله)؛ ترجمه هاشم ایزدپناه؛ نیوجرسی آمریکا: داروین، ۱۳۷۴ ش، ۱۸ ص.
۱۹. مدرسی طباطبائی، حسین؛ میراث مکتوب شیعه از سه قرن نخستین هجری؛ دفتر اول، ترجمه سیدعلی قرائی - رسول جعفریان؛ قم: کتابخانه تخصصی تاریخ اسلام و ایران، ۱۳۸۳، ۵۲۸ ص و نیز: نشر مؤرخ، ۱۳۸۶ ش، ۵۴۸ ص.
۲۰. مدرسی طباطبائی، حسین؛ ذیل نفثه المصدور؛ نجم‌الدین ابوالرجاء قمی؛ نیوجرسی آمریکا: زاگرس، ۱۳۸۶ ش، (۲۰۰۷ م) ۳۲۴ ص و نیز: تهران: کتابخانه موزه و مرکز اسناد مجلس، ۱۳۸۹ ش، ۳۶۴ ص.
۲۱. مدرسی طباطبائی، حسین؛ قُمّیات: (مجموعه مقالات درباره قم)؛ نیوجرسی آمریکا: زاگرس، ۱۳۸۶ ش.
۲۲. مدرسی طباطبائی، حسین؛ سَنَدیات: (مجموعه مقالات درباره اسناد تاریخی)، نیوجرسی آمریکا، زاگرس، ۱۳۸۷ ش.
۲۳. مدرسی طباطبائی، حسین؛ تطوّر المبانی الفکرية للتشیع فی القرون الثلاثه الاولى، بیروت، دارالهادی، ۲۰۰۸ م. (۱۳۸۷ ش). تطوّر المبانی الفکرية للتشیع فی القرون الثلاثه الاولى، ترجمه فخری مشکور، قم، ۱۴۲۳ ق. (۱۳۸۲ ش)
۲۴. مدرسی طباطبائی، حسین؛ تاریخیات: (مجموعه مقالات و تحقیقات تاریخی)، نیوجرسی آمریکا، زاگرس، ۲۰۰۹ م. (۱۳۸۸ ش)
۲۵. مدرسی طباطبائی، حسین؛ کتابیات: (مجموعه مقالات در زمینه کتابشناسی)، نیوجرسی آمریکا، زاگرس، ۲۰۰۹ م. (۱۳۸۸ ش)

مقاله‌شناسی

۱. «مزارات قم»؛ استوار، ش ۱۲۳۱ - ۱۲۵۸
۲. «مساجد قدیم قم»؛ استوار، ش ۲۰۸۸ - ۲۰۹۲.
۳. «کتیبه‌های دوره صفوی قم»؛ وحید، سال چهارم، ش ۱۱، آبان ۱۳۴۶، ص ۱۰۱۷ - ۱۰۲۳.
۴. «کتیبه‌های دوره صفوی قم»؛ وحید، سال چهارم، ش ۱۲، آذر ۱۳۴۶، ص ۱۱۰۷.
۵. «نسخه‌های خطی کتابخانه مدرسه رضویه قم» (۱)؛ وحید، سال پنجم، ش ۴، ۱۳۴۶، ص ۳۷۸ - ۳۸۱
۶. «نسخه‌های خطی کتابخانه مدرسه رضویه قم» (۲)؛ وحید، سال

۲۵. «مدرسه غیاثیه قم»؛ وحید، سال نهم، ش ۳، خرداد ۱۳۵۰، ص ۳۸۳ - ۳۸۷.
۲۶. «اعجاز قرآن» (پاسخ شبهات پادری هانری مارتین در موضوع اعجاز قرآن از محقق میرزا ابوالقاسم گیلانی قمی) (۱)؛ وحید، سال دهم، ش ۱۰، دی ۱۳۵۱، ص ۱۱۱۵ - ۱۱۱۸.
۲۷. «اعجاز قرآن» (۲)؛ وحید، سال دهم، ش ۱۱، بهمن ۱۳۵۱، ص ۱۲۲۵ - ۱۲۳۷.
۲۸. «خوانندگان و ما»؛ بررسی‌های تاریخی، ش ۳۹، خرداد و تیر ۱۳۵۱، ص ۲۵۹ - ۲۶۲.
۲۹. «اسناد و احکامی از خاندان افشار ارومی»؛ بررسی‌های تاریخی، ش ۱۷، ۳، ۱۳۵۱، ص ۱۴۵ - ۲۰۲.
۳۰. «فلوس‌های ضرب قم»؛ هنرو مردم، دوره جدید، ش ۱۱۷، ۱۳۵۱، ص ۴۶ - ۴۸.
۳۱. «از دفتر خاطرات بزرگان»؛ خاطرات وحید، سال دهم، ش ۱۳، آبان ۱۳۵۱، ص ۱۹ - ۲۳.
۳۲. «از فرات تا نیل» (گذری بر مهد ادیان بزرگ و تمدن‌های کهن)؛ وحید، سال دهم، ش ۱۴، آذر ۱۳۵۱، ص ۸۱ - ۸۸.
۳۳. «از فرات تا نیل» (گذری بر مهد ادیان بزرگ و تمدن‌های کهن)؛ وحید، سال دهم، ش ۱۶، بهمن ۱۳۵۱، ص ۱۰۷ - ۱۱۴.
۳۴. «گذری بر عهد ادیان بزرگ» (از فرات تا نیل)؛ وحید، سال یازدهم، ش ۱۸، فروردین ۱۳۵۲، ص ۶۷ - ۷۸.
۳۵. «دورساله از آقامحمد بیدآبادی در سیروسولوک»؛ وحید، سال یازدهم، ش ۴، تیرماه ۱۳۵۲، ص ۳۸۴ - ۳۹۷.
۳۶. «مکاتبات فیض و قاضی سعید قمی»؛ وحید، سال یازدهم، ش ۶، شهریور ۱۳۵۲، ص ۶۶۷ - ۶۷۸.
۳۷. «یک سند از قرن دهم»؛ وحید، سال یازدهم، ش ۱۰، دی ۱۳۵۲، ص ۹۹۱ - ۹۹۶.
۳۸. «نامه‌ای از میرزای قمی به آقامحمدخان قاجار» (۱)؛ وحید، سال یازدهم، ش ۱۱، بهمن ۱۳۵۲، ص ۱۱۵۰ - ۱۱۵۱.
۳۹. «نامه‌ای از میرزای قمی به آقامحمدخان قاجار» (۲)؛ وحید، سال یازدهم، ش ۱۲، اسفند ۱۳۵۲، ص ۱۲۱۴ - ۱۲۲۱.
۴۰. «آشنایی با استادی بزرگ در هنر گچ‌بری ایران، علی بن محمد بن ابوشجاع بنا»، هنرو مردم، ش ۱۳۲، مهر ۱۳۵۲، ص ۳۶ - ۴۷.
۴۱. «خاندان علی صفی: شهریارانی گمنام» (۱)؛ بررسی‌های تاریخی، سال هشتم، ش ۱ و ۲، ۱۳۵۲، (مسلسل ۴۴ و ۴۵)، ص ۱۳ - ۴۰.
۴۲. «خاندان علی صفی: شهریارانی گمنام» (۲)؛ بررسی‌های تاریخی، سال هشتم، ش ۴، ۱۳۵۲، (مسلسل ۴۷)، ص ۲۷ - ۶۸.
- پنجم، ش ۵، ۱۳۴۶، ص ۴۶۳ - ۴۷۰.
۷. «وقف‌نامه دو قنات در قم»؛ وحید، سال پنجم، ش ۶ - ۷، ۱۳۴۶، ص ۵۷۵ - ۵۷۷.
۸. «گچ‌بری‌های بازمانده از قرن هفتم تا نهم در قم» (۱)؛ وحید، سال پنجم، ش ۷، ۱۳۴۷، ص ۶۸۳ - ۶۸۴.
۹. «گچ‌بری‌های بازمانده از قرن هفتم تا نهم در قم» (۲)؛ وحید، سال پنجم، ش ۹، ۱۳۴۷، ص ۶۹۷ - ۷۰۰ و ص ۸۳۹ - ۸۴۴.
۱۰. «سنگ‌نشته‌های تاریخی در قم از دوره افشاریه و قاجاریه»؛ وحید، سال پنجم، ش ۱۰، ۱۳۴۷، ص ۹۳۱ - ۹۳۶.
۱۱. «کتیبه‌های دوره صفوی قم»؛ وحید، سال ششم، ۱۳۴۷، ص ۳۸۹ - ۳۹۲.
۱۲. «پاسخ در مورد عدد هفده»؛ راهنمای کتاب، سال دهم، ش ۵، دی ۱۳۴۶، ص ۵۴۷.
۱۳. «پاسخ در مورد عدد هفده»؛ راهنمای کتاب، سال یازدهم، ش ۹ - ۱۲، اسفند ۱۳۴۷، ص ۶۶۲.
۱۴. «نمونه‌های نثر و نظم فارسی در دو قرن نخستین هجری» (۱)؛ وحید، سال هفتم، ش ۵، اردیبهشت ۱۳۴۹، ص ۵۷۸ - ۵۸۴.
۱۵. «نمونه‌های نثر و نظم فارسی در دو قرن نخستین هجری» (۲)؛ وحید، سال هفتم، ش ۶، خرداد ۱۳۴۹، ص ۷۳۳ - ۷۳۷.
۱۶. «نمونه‌های نثر و نظم فارسی در دو قرن نخستین هجری» (۳)؛ وحید، سال هفتم، ش ۸، مرداد ۱۳۴۹، ص ۹۲۱ - ۹۲۴.
۱۷. «مدارس قدیم قم» (۱)؛ وحید، سال هشتم، ش ۲، بهمن ۱۳۴۹، ص ۲۰۱ - ۲۰۶.
۱۸. «مدارس قدیم قم» (۲)؛ وحید، سال هشتم، ش ۳، اسفند ۱۳۴۹، ص ۴۰۹ - ۴۱۱.
۱۹. «مدارس قدیم قم در دوره صفویه» (۵)؛ وحید، سال نهم، ش ۷، مهرماه ۱۳۵۰، ص ۱۱۰۵ - ۱۰۲۰.
۲۰. «مدارس قدیم قم در دوره صفویه» (۶)؛ وحید، سال نهم، ش ۸، آبان ۱۳۵۰، ص ۱۲۴۷ - ۱۲۵۳.
۲۱. «مدارس قدیم قم در دوره قاجاریه» (۷)؛ وحید، سال نهم، ش ۱۲، اسفند ۱۳۵۰، ص ۱۷۶۷ - ۱۷۷۲.
۲۲. «مدارس قدیم قم در دوره قاجاریه» (۸)؛ وحید، سال دهم، ش ۱، فروردین ۱۳۵۱، ص ۳۴ - ۳۹.
۲۳. «مدارس قدیم قم (مستدرکات)» (۹)؛ وحید، سال دهم، ش ۲، اردیبهشت ۱۳۵۱، ص ۱۹۹ - ۲۰۶.
۲۴. «مدرسه آستانه مقدسه فیضیه»؛ وحید، سال نهم، ش ۱، فروردین ۱۳۵۰، ص ۱۲۶ - ۱۲۹.

۴۳. «فرمان‌های امرای ترکمان در تفویض تولیت آستانه قم»؛ فرهنگ ایران زمین، ج ۱۹، ۱۳۵۲، ص ۱۱۸ - ۱۳۵.
۴۴. «وقفنامه‌ای از ترکمانان قراقویونلو»؛ فرهنگ ایران زمین، ج ۲۰، ۱۳۵۳، ص ۲۴ - ۲۷۵.
۴۵. «یادداشت درباره خاندان صاعدی شیراز»؛ فرهنگ ایران زمین، ج ۲۰، ۱۳۵۳، ص ۴۲۲ - ۴۲۳.
۴۶. «نامه‌ای از میرزای قمی به آقامحمدخان قاجار»؛ وحید، سال دوازدهم، ش ۱، فروردین ۱۳۵۳، ص ۳۲ - ۴۲.
۴۷. «نامه حاج محمدصادق قمی به ناصرالدین شاه در شکوه از مظالم عمّال دولت»؛ وحید، سال دوازدهم، ش ۳، خرداد ۱۳۵۳، ص ۲۱۱ - ۲۱۹.
۴۸. «مآخذی تازه برای تحقیقات مربوط به اصفهان: کتابچه جغرافیای دارالسلطنه اصفهان»؛ وحید، سال دوازدهم، ش ۵، مرداد ۱۳۵۳، ص ۳۷۱ - ۳۷۵.
۴۹. «چند اثر نویافته در مناظرات کلامی شیعی»؛ وحید، سال دوازدهم، ش ۱۱، بهمن ۱۳۵۳، ص ۸۷۴ - ۸۸۶.
۵۰. «آشنایی با اثری از خواجه افضل‌الدین محمد ترکه اصفهانی»؛ وحید، سال سیزدهم، ش ۵، مرداد ۱۳۵۴، ص ۵۲۴ - ۵۳۰.
۵۱. «نظری درباره نقد کتاب تاریخ مذهبی قم»؛ راهنمای کتاب، سال هفدهم، ش ۱ - ۳، فروردین - خرداد ۱۳۵۳، ص ۱۸۵.
۵۲. «کتابچه ثبت موقوفات و خالصه جات کشور در دوره ناصری»؛ راهنمای کتاب، سال هجدهم، ش ۴ - ۶، تیر - شهریور ۱۳۵۴، ص ۴۳۵ - ۴۴۲.
۵۳. «قاضی احمد قمی: نگارنده خلاصه التواریخ و گلستان هنر»؛ بررسی‌های تاریخی، سال دهم، ش ۲ (مسلسل ۵۷)، خرداد و تیر ۱۳۵۴، ص ۶۱ - ۱۰۰.
۵۴. «پنج نامه از فتحعلی شاه قاجار به میرزای قمی»؛ بررسی‌های تاریخی، ۱۰، ش ۴، ۱۳۵۴، ص ۲۴۵ - ۲۷۶.
۵۵. «فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مدرسه رضویه قم»؛ آشنایی با چند نسخه خطی؛ قم، چاپخانه مهر، ۱۳۵۵، ص ۳ - ۱۰۴.
۵۶. «چند نسخه از کتابخانه حاج سید مهدی لاجوردی قمی»؛ آشنایی با چند نسخه خطی؛ قم، چاپخانه مهر، ۱۳۵۵، ص ۱۰۵ - ۱۱۶.
۵۷. «فهرست کتابخانه حاجی میرزا حسین نوری به قلم خود او»؛ آشنایی با چند نسخه خطی؛ قم، چاپخانه مهر، ۱۳۵۵، ص ۱۲۹ - ۱۵۳.
۵۸. مدرس طباطبایی، حسین و استادی، رضا، «فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه شخصی مرحوم آیت الله زنجانی به انضمام کتابشناسی آثار آن مرحوم»؛ آشنایی با چند نسخه خطی، قم، چاپخانه مهر، ۱۳۵۵،
- ۱۵۵ - ۳۰۴. ص
۵۹. «اثر دیگری از ملاشمسا گیلانی»؛ وحید، سال چهاردهم، بهمن ۱۳۵۵، ص ۸۴۸ - ۸۴۹.
۶۰. «مزارات اصفهان در تاریخ سلطانی»؛ وحید، سال چهاردهم، آبان ۱۳۵۵، ص ۴۷۹ - ۴۸۴.
۶۱. «آستانه شاهزاده حسین در قزوین»؛ بررسی‌های تاریخی، ۱۱، ۱۳۵۵، ش ۴، ص ۶۷ - ۱۲۶.
۶۲. «میرزای قمی و تصوف»؛ انجمن آثار ملی، ش ۲، ۱۳۵۵، ص ۷۳ - ۸۰.
۶۳. «کتابشناسی قم در دوره ناصری»؛ فرهنگ ایران زمین، ج ۲۲، ۱۳۵۶، ص ۱۰ - ۱۶.
۶۴. «کتابچه تفصیل احوالات دارالایمان قم، از محمدتقی بیگ ارباب»؛ فرهنگ ایران زمین، ج ۲۲، ۱۳۵۶، ص ۱۷ - ۶۶.
۶۵. «کتابچه تفصیل و حالات دارالایمان قم، از غلامحسین افضل الملک»؛ فرهنگ ایران زمین، ج ۲۲، ۱۳۵۶، ص ۶۷ - ۱۵۰.
۶۶. «کتابچه تفصیل حالات و نفوس و املاک دارالایمان قم، از محمدتقی بیگ ارباب»؛ فرهنگ ایران زمین، ج ۲۲، ۱۳۵۶، ص ۱۵۱ - ۲۰۶.
۶۷. «علی آبادنامه یا سفرنامه ذهابیه قم»؛ فرهنگ ایران زمین، ج ۲۲، ۱۳۵۶، ص ۲۰۷ - ۲۸۰.
۶۸. «فرمانی از شاهرخ تیموری»؛ راهنمای کتاب، سال بیستم، ش ۸ - ۱۰، آبان - دی ۱۳۵۶، ص ۷۰۰ - ۷۰۴.
۶۹. مدرس طباطبایی، حسین - استادی، رضا، «اخلاص عمل را از معلم بیاموزید» (به مناسبت انتشار پنجمین مجلد کتاب مکارم الآثار)؛ وحید، ش ۲۰۶، فروردین ۱۳۵۶، ص ۲۵ - ۳۰.
۷۰. «شرح حدیث من عرف نفسه فقد عرف ربه، میرزای قمی (میرزای ابوالقاسم گیلانی)»؛ وحید، ش ۲۱۹ / ۲۲۰، ۱۳۵۶، ص ۱۱ - ۱۶، ص ۱۰۳.
۷۱. «چند سند تاریخی مربوط به اصفهان»؛ وحید، ش ۲۲۷، اسفند ۱۳۵۶، ص ۲۴ - ۳۱.
۷۲. «چند سند تاریخی مربوط به اصفهان»؛ وحید، ش ۲۲۸ و ۲۲۹، اسفند ۱۳۵۶ و فروردین ۱۳۵۷، ص ۸۳ - ۹۳.
۷۳. «پنج فرمان صفوی مربوط به آستان قدس رضوی و مشهد مقدس»؛ نامه آستان قدس، ش ۳۸، ۱۳۵۶، ص ۱۵۳ - ۱۶۴.
۷۴. «پنج فرمان صفوی مربوط به آستان قدس رضوی و مشهد مقدس»؛ نامه آستان قدس، ش ۳۹، ۱۳۵۷، ص ۶۹ - ۷۴.
۷۵. «آستانه شاهزاده حسین در قزوین» (تاریخ، مجموعه بنا و اسناد

- (۱)؛ بررسی‌های تاریخی، سال سیزدهم، ش ۴، (مسلسل ۷۸)، مهر و آبان ۱۳۵۷، ص ۱۴۱ - ۱۷۴.
۷۶. «آستانه شاهزاده حسین در قزوین» (تاریخ، مجموعه بنا و اسناد (۲)؛ بررسی‌های تاریخی، سال سیزدهم، ش ۵، (مسلسل ۷۹)، آذر و دی ۱۳۵۷، ص ۱۶۷ - ۱۸۸.
۷۷. «المختصر الکافی فی الکلام»؛ محیط ادب، [مجموعه سی گفتار به پاس پنجاه سال تحقیقات سید محمد محیط طباطبائی]، به کوشش حبیب یغمایی، سید جعفر شهیدی، باستانی پاریزی و ایرج افشار، تهران، انتشارات مجله یغما، ۱۳۵۷، ص ۱۶۵ - ۱۶۹.
۷۸. «سه مکتوب از آقامحمد بیدآبادی در سیر و سلوک»؛ وحید، ش ۲۴۶ / ۲۴۷، دی ۱۳۵۷، ص ۳۵ - ۴۲.
۷۹. «فلسفه و عرفان در نظر میرزای قمی»؛ وحید، ش ۲۴۸ / ۲۴۹، دی و بهمن ۱۳۵۷، ص ۵۷ - ۶۳.
۸۰. «گزارشی در باب شورش شیخ عبیدالله گرد»؛ وحید، ش ۲۵۴ / ۲۵۵، اردیبهشت ۱۳۵۸، ص ۲۰ - ۲۷، ص ۵۵.
۸۱. «سخنی چند درباره نقابت سادات و برنامه کار نقیب»؛ آینده، سال پنجم، ش ۱۰ - ۱۲، دی - اسفند ۱۳۵۸، ص ۷۵۴ - ۷۶۵.
۸۲. «توضیح»؛ آینده، سال ششم، ش ۱ - ۲، فروردین - اردیبهشت ۱۳۵۹، ص ۲۸.
۸۳. «سیدجمال‌الدین در نجف»؛ خاطرات، ش ۳، بهار ۱۳۵۹، ص ۱۰۲ - ۱۱۰.
۸۴. مدرسی طباطبائی، حسین - جهان‌داری، کاووس، «فهرست نسخه‌های خطی فارسی و عربی کتابخانه کالج وادهام در آکسفورد»؛ نسخه‌های خطی، ش ۱۱ - ۱۲، ۱۳۶۲، ص ۷۷۳ - ۷۸۶.
۸۵. «تحلیلاتی نو درباره مجاز»؛ نور علم، ۱، ش ۵، (۳ / ۱۳۶۲)، ص ۱۲۱ - ۱۳۳.
۸۶. «از دفتر خاطرات بزرگان، ملا صالح مازندرانی»؛ خاطرات سیاسی و تاریخی، سیف‌الله وحیدنیا، تهران، فردوسی، ۱۳۶۳، ص ۱۱۹ - ۱۲۳.
۸۷. «فرمان آقامحمدخان و بیگدلی‌ها»؛ آینده، سال دهم، ش ۸ - ۹، آبان و آذر ۱۳۶۳، ص ۵۷۹ - ۵۸۰.
۸۸. «نامه حاج ملامحمدصادق قمی به ناصرالدین شاه و شکوه از مظالم دولت»؛ خاطرات و اسناد، تهران، ۱۳۶۳، ص ۱۷ - ۲۶.
۸۹. «دیوان مظالم، از جلال‌الدین دوانی»؛ فرهنگ ایران زمین، ج ۲۷، ۱۳۶۶، ص ۹۸ - ۱۱۸.
۹۰. «روابط ایران با حکومت مستقل نجد»؛ مجموعه مقالات خلیج فارس، تهران ۱۳۶۹، ص ۹۲۹ - ۹۷۰.
۹۱. «مفاوضه‌ای در مسأله شیئیت معدوم»؛ مشکوه، ش ۳۵، تابستان ۱۳۷۱، ص ۱۸۶ - ۱۹۷.
۹۲. «نامه یکی از فقهای قم به ناصرالدین شاه درباره اوضاع کشور و رفتار دولت»؛ تاریخ و فرهنگ معاصر، ۵، پاییز ۱۳۷۱، ص ۱۱۰ - ۱۱۶.
۹۳. «مفاوضه‌ای در مسأله شیئیت معدوم»؛ جشن نامه ... مصلح، لوس آنجلس، ۱۳۷۲، ص ۱۳۱ - ۱۴۶.
۹۴. مدرسی طباطبائی، حسین - افشار، ایرج، «جامع التواریخ حسنی»؛ آینده، سال نوزدهم، ش ۷ - ۹، مهر - آذر ۱۳۷۲، ص ۶۶۵ - ۶۷۱.
۹۵. «مفاوضه‌ای در مسأله شیئیت معدوم» (با پاسخ محقق حلی و ردیه شرف‌الدین حسین عودی اسدی حلی)؛ تاریخ و فرهنگ معاصر، ش ۸، زمستان ۱۳۷۲، ص ۸۳ - ۹۱.
۹۶. «مفاوضه‌ای در مسأله شیئیت معدوم»؛ میراث اسلامی ایران، ۱، ۱۳۷۳، ص ۱۵۷ - ۱۷۴.
۹۷. «مناظرات کلامی و نقش متکلمان»؛ ترجمه هاشم ایزدپناه، نقد و نظر، ش ۱، ش ۳ - ۴، تابستان و پاییز ۱۳۷۴، ص ۳۰ - ۴۱.
۹۸. «تکامل مفهوم امامت در بعد سیاسی و اجتماعی»؛ ترجمه حسین ایزدپناه، نقد و نظر، ش ۲، ش ۳ - ۴، ۱۳۷۵، ص ۱۶ - ۳۷.
۹۹. «تشیع در نبردی سرنوشت‌ساز»؛ فصلی از کتاب مکتب در فرایند تکامل، گلستان قرآن، دوره جدید، ش ۳۴، آبان ۱۳۷۹، ص ۱۸ - ۲۲.
۱۰۰. «بررسی سبزه‌های دیرین درباره تحریف قرآن»؛ ترجمه محمدکاظم رحمتی، هفت آسمان، ش پیاپی ۱۱، پاییز ۱۳۸۰، ص ۴۱ - ۷۸.
۱۰۱. «یک ترجمه و چند ملاحظه»؛ هفت آسمان، ش ۱۲ و ۱۳، زمستان ۱۳۸۰ و بهار ۱۳۸۱، ص ۲۶۳.
۱۰۲. «حاکم چشمی و کتاب رساله ابلیس»؛ ترجمه محمدکاظم رحمتی، کتاب ماه دین، ش ۶، ش ۷۲، مهر ۱۳۸۲، ص ۴ - ۷.
۱۰۳. «حاکم عادل یا ولی فقیه، تلاش برای ربط در مفهوم متفاوت»؛ ترجمه محمدکاظم رحمتی، کتاب ماه دین، ش ۶۲، آذر ۱۳۸۳، ص ۸۸ - ۹۹.
۱۰۴. «نامه یک روحانی عالی‌قدر و پرهیزگار به پادشاه خودکامه و مقتدر قاجار» (۲)؛ یاد، ش ۷۱ و ۷۲، بهار و تابستان ۱۳۸۳، ص ۳۳۱ - ۳۴۰. (برگرفته از مجله وحید)
۱۰۵. «انکار مهدویت، چشم‌پوشی از عقل بشر است» [پاسخ مدرسی طباطبائی به انکار مهدویت از سوی اکبر گنجی]؛ خورشید، ۲۸، مهر ۱۳۸۷.
۱۰۶. «تاریخچه فقه تشیع» [بررسی درون‌مایه فقهی شیعی]؛ حزب الله، ۱۶ فروردین ۱۳۸۸.
۱۰۷. «جوابیه حسین مدرسی طباطبائی به نقد حسین طارمی»؛ کتاب

ماه دین، ش ۱۴۲، مرداد ۱۳۸۸، ص ۲۰ - ۲۹.

۱۰۸. یادداشتی درباره‌ی پاره‌ای بدفهمی‌ها؛ کتاب ماه دین، ش ۱۴۲، مرداد ۱۳۸۸، ص ۳۸ - ۳۹.

مقاله‌شناسی درباره‌ی مدرسی طباطبائی

۱. آینده؛ «معرفی کتاب‌های تازه، قم‌نامه‌ی مدرسی طباطبائی»؛ آینده، سال دوازدهم، ش ۷ - ۸، مهر و آبان ۱۳۶۵، ص ۵۰۸.

۲. اصغر نیایوند، شهرام و عبادی آق قلعه، فاطمه؛ «کتاب‌شناسی‌های علوم اسلامی»؛ کتاب ماه دین، ش ۳۶، مهر ۱۳۷۹، ص ۳۴ - ۵۶.

۳. افشار، ایرج؛ «تازه‌ها و پاره‌های ایران‌شناسی (۶)»؛ بخارا، ش ۹ - ۱۰، آذر - اسفند ۱۳۷۸، ص ۹۴.

۴. امامی، مسعود؛ «جدال تعبد و تعقل در فهم شریعت (۲)»؛ فقه اهل بیت (فارسی)، ش ۴۷، پاییز ۱۳۸۵، ص ۱۲۰ - ۱۵۰.

۵. امیدعلی، غلامرضا؛ کتاب‌شناسی استان قم؛ قم: دلاوری، چاپ اول ۱۳۷۹، شماره‌های ۲۸۹، ۲۹۰، ۳۴۸، ۴۰۹، ۴۱۰، ۴۶۴، ۶۴۶، ۶۵۷، ۶۹۷، ۷۱۳، ۷۱۴، ۷۲۹، ۷۳۳، ۷۳۴، ۷۴۰، ۷۴۵، ۹۱۵، ۹۲۵، ۹۲۷، ۱۰۶۵، ۱۰۷۳.

۶. امیرخانی، غلامرضا؛ «سنّ‌دیات» (مجموعه مقالات درباره‌ی اسناد تاریخی، حسین مدرسی طباطبائی)؛ آینه پژوهش، س ۲۳، ش ۱۳۳، فروردین - اردیبهشت ۱۳۹۱، ص ۱۱۶ - ۱۱۹.

۷. انصاری قمی، ناصرالدین؛ «کتاب‌شناسی حضرت فاطمه معصومه و تاریخ قم»؛ میراث وقف جاویدان، ش ۲۲، تابستان ۱۳۷۷، ص ۱۰۰ - ۱۰۹.

۸. ایماگر، عبدالله؛ «کدام تکامل؟» (ملاحظات انتقادی درباره‌ی یک کتاب جنجالی)؛ خردنامه همشهری، ش ۲۸، مرداد و شهریور ۱۳۸۷، ص ۱۰ - ۱۲.

۹. باستانی پاریزی، محمدابراهیم؛ بازیگران کاخ سبز؛ تهران: علم، چاپ ۱۳۸۶، ص ۴۴.

۱۰. جعفریان، رسول؛ «موج فراگیر شیعه‌شناسی در غرب» (میراث مکتوب شیعه، مدرسی طباطبائی)؛ اعتماد، ش ۶۱۷، ۲۱ مرداد، ۱۳۸۳، ص ۷.

۱۱. چهل‌تنی، مهدی؛ «نقض بی طرفی در کتاب مکتب در فرآیند تکامل»؛ کتاب ماه دین، ش ۱۴۲، مرداد ۱۳۸۸، ص ۹۰ - ۹۷.

۱۲. حلبی، علی اصغر؛ «خراج در فقه اسلامی، از حسین مدرسی طباطبائی»؛ نشر دانش، ۳، ش ۴، ۱۳۶۳، ص ۴۳ - ۴۴.

۱۳. خانمحمدی، علی اکبر؛ «قم‌نامه به کوشش حسین مدرسی طباطبائی»؛ کیهان فرهنگی، سال سوم، ش ۶، ۱۳۶۵، ص ۱۸ - ۱۹.

۱۴. خسروی، تقی؛ «طرحی سترگ در بازسازی متون کهن امامیه»

(بازمانده‌هایی از سنت امامیه: مروری بر کتاب‌شناسانه بر ادبیات کهن شیعه، مدرسی طباطبائی)؛ کتاب ماه دین، ش ۷۸ و ۷۹، فروردین - اردیبهشت ۱۳۸۳، ص ۸۵ - ۸۷.

۱۵. دباشی، حمید؛ «نگاهی به چند کتاب تازه: خراج در فقه اسلامی از مدرسی طباطبائی»؛ ایران‌شناسی، س ۱، ش ۱، بهار ۱۳۶۸، ص ۱۸۴ - ۱۸۵.

۱۶. ذوالمجد، جواد؛ «نقد کتاب تاریخ مذهبی قم علی اصغر فقیهی» (مقایسه دو کتاب تاریخ مذهبی قم و قم در قرن نهم مدرسی طباطبائی)؛ راهنمای کتاب، سال شانزدهم، ش ۱۰ - ۱۲، دی - اسفند ۱۳۵۲، ص ۶۸۴ - ۶۹۱.

۱۷. رحمتی، محمدکاظم؛ «فهرست مطالعات شیعی به زبان‌های اروپایی»؛ کتاب ماه دین، ش ۷۸ و ۷۹، فروردین - اردیبهشت ۱۳۸۳، ص ۴۸.

۱۸. رضایی، امید؛ «سندشناسی مثال در دوره صفویه، همراه با شش مثال نویافته»؛ وقف میراث جاویدان، ش ۴۷ و ۴۸، پاییز و زمستان ۱۳۸۳، ص ۶۸ - ۸۴.

۱۹. رهبریان، محمدرضا؛ زندگی‌نامه و خدمات علمی و فرهنگی علی اصغر فقیهی، (مجموعه زندگی‌نامه‌ها، شماره ۹۷)؛ تهران: انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، چاپ اول ۱۳۸۷، صص ۸۸، ۱۲۰، ۱۲۵ - ۱۲۹، ۱۳۲ - ۱۳۳، ۱۳۸ - ۱۴۹.

۲۰. زارع، شهرام؛ «پاره‌های باستان‌شناسی (۱)» (نامه‌ای از حسین مدرسی طباطبائی درباره‌ی وضع و خیم نگهداری از میراث فرهنگی و تاریخی قم)؛ بخارا، ش ۸۴، آذر - دی ۱۳۹۰، ص ۴۱۰ - ۴۱۳.

۲۱. رضوانشهری، ابوالحسن؛ «مقدمه‌ای بر فقه شیعه، از حسین مدرسی طباطبائی»؛ آینه پژوهش، س ۱، ش ۳، مهر و آبان ۱۳۶۹، ص ۲۵۳ - ۲۵۹.

۲۲. شفیعی، سعید؛ «دسته‌بندی‌های شیعیان در عصر صادقین (ع)»؛ شیعه‌شناسی، ش ۱۵، پاییز ۱۳۸۵، ص ۱۱۹ - ۲۳۴.

۲۳. شیرازی، اشکان؛ «گذری بر شکل‌گیری اعتقادات اسلام شیعی»؛ کتاب ماه دین، ش ۱۴۲، مرداد ۱۳۸۸، ص ۷ - ۱۱.

۲۴. صالحی، نصرالله؛ «کتاب‌شناسی توصیفی تاریخ‌های محلی» (منابع و متون)؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، ش ۴۴ - ۴۵، خرداد و تیر ۱۳۸۰، ص ۱۲ - ۱۴۷.

۲۵. صادقی، مسعود؛ «نکته‌ها، مکتب در فرآیند تکامل: نظری بر تطور مبانی فکری تشیع در سه قرن نخستین»؛ کتاب ماه دین، ش ۱۴۲، مرداد ۱۳۸۸، ص ۴ - ۶.

۲۶. صدراایی خویی، علی؛ «سیری در تربت پاکان، آثار و بناهای محدوده کنونی دارالمؤمنین قم، از مدرسی طباطبائی»؛ نامه قم، س ۱،

- تشیع؛ قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۸، ۱۰۸ص
۴۳. نقد و نظر؛ «یادداشتی بر یک نقد»؛ نقد و نظر، س ۳، ش ۲ و ۳، بهار و تابستان ۱۳۷۶، ص ۴۶۰ - ۴۶۲
۴۴. نوریخس، ایمان؛ «گزارشی از جلسات نقد و بررسی کتاب مکتب در فرایند تکامل»؛ سفینه، ش ۱۸، بهار ۱۳۸۷، ص ۱۶۷ - ۱۷۵.
۴۵. نوریخس، ایمان؛ «گزارشی از جلسات نقد و بررسی کتاب مکتب در فرایند تکامل»؛ سفینه، ش ۱۹، تابستان ۱۳۸۷، ص ۱۶۹، ۱۸۶.
۴۶. نوریخس، ایمان؛ «گزارشی از جلسات نقد و بررسی کتاب مکتب در فرایند تکامل»؛ سفینه، ش ۲۱، زمستان ۱۳۸۷، ص ۱۴۱ - ۱۵۸.
۴۷. نوریخس، ایمان؛ «گزارشی از جلسات نقد و بررسی کتاب مکتب در فرایند تکامل» (بخش دوم و سوم)؛ سفینه، ش ۲۴، پاییز ۱۳۸۸، ص ۱۴۳ - ۱۶۳.
۴۸. نوری، عباس؛ «مصاحبه علمی با آیت الله سید علی اکبر قریشی»؛ سفینه، ش ۲۵، زمستان ۱۳۸۸، ص ۱۳۵ - ۱۳۸.
۴۹. نوری، محمد؛ «پیشگفتار»؛ کتاب ماه دین، ش ۱۰۰ و ۱۰۱، بهمن و اسفند ۱۳۸۴، ص ۳.
۵۰. هدایت‌افرا، محمود؛ «تأملی در کتاب مکتب در فرایند تکامل»؛ کتاب ماه دین، ش ۱۴۲، مرداد ۱۳۸۸، ص ۹۸ - ۱۰۸.

- ش ۱ و ۲، ۱۳۷۷، ص ۲۲۹ - ۲۵۵.
۲۷. صفری آق‌قلعه، علی؛ «نقدی بر کتاب ذیل نقشه المصدور به تصحیح مدرسی طباطبایی»؛ گزارش میراث، ش ۲۱ - ۲۲، خرداد - تیر ۱۳۸۷.
۲۸. طارمی، حسن؛ «نقدهای حسن طارمی به مقدمه کتاب مکتب در فرایند تکامل»؛ کتاب ماه دین، ش ۱۴۲، مرداد ۱۳۸۸، ص ۱۲ - ۱۹.
۲۹. طارمی، حسن؛ «پاسخ حسن طارمی به جوابیه حسین مدرسی طباطبایی»؛ کتاب ماه دین، ش ۱۴۲، مرداد ۱۳۸۸، ص ۳۰ - ۳۷.
۳۰. عرب، کاظم؛ «گزارش تحقیق و معرفی بنای تاریخی و ارزشمند قم بازمانده از قرن هشتم»؛ اثر، ش ۳۳ و ۳۴، بهار و تابستان ۱۳۸۱، ص ۱۴۶ - ۱۶۳.
۳۱. عمادی حائری، سیدمحمد؛ «فهرستی تازه از میراث مکتوب شیعه»؛ آینه پژوهش، س ۱۶، ش ۹۲، خرداد و تیر ۱۳۸۴، ص ۳۷ - ۴۰.
۳۲. عمادی حائری، سیدمحمد؛ «نقد حدیث: کتاب‌شناسی و متن پژوهی»؛ علوم حدیث، ش ۳۵ و ۳۶، بهار و تابستان ۱۳۸۴، ص ۵۲ - ۶۹.
۳۳. عمادی حائری، سیدمحمد؛ «درنگی در منابع مکتوب الايضاح»؛ علوم حدیث، ش ۳۹، بهار ۱۳۸۵، ص ۱۳۶ - ۱۴۷.
۳۴. فانی، کامران و سادات، محمدعلی؛ دانشنامه دانش‌گستر؛ ج ۱۵، تهران، مؤسسه علمی - فرهنگی دانش‌گستر، چاپ ۱۳۸۹، ص ۳۶۶ - ۳۶۷.
۳۵. فقیهی، علی اصغر؛ «پاسخ به نقد تاریخ مذهبی قم»؛ راهنمای کتاب، سال هفدهم، ش ۴ - ۵، تیر - شهریور ۱۳۵۳، ص ۴۲۳ - ۴۳۵.
۳۶. فقیهی، علی اصغر؛ «قم در مسیر تاریخ» (۴)؛ نامه قم، س ۲، ش ۷ و ۸، پاییز و زمستان ۱۳۷۸، ص ۱۶۵ - ۱۶۶.
۳۷. قنبری، محمد؛ ارج‌نامه فقیهی؛ قم: اداره فرهنگ و ارشاد استان قم، ۱۳۸۰، ص ۲۴۵ - ۲۴۶.
۳۸. کتاب ماه دین؛ «سرآغاز: درباره این ویژه‌نامه» (ویژه‌نامه نقد کتاب مکتب در فرایند تکامل مدرسی طباطبایی)؛ کتاب ماه دین، ش ۱۴۲، مرداد ۱۳۸۸، ص ۲ - ۳.
۳۹. کتاب ماه دین؛ «نشست نقد کتاب مکتب در فرایند تکامل» (جلسه اول)؛ کتاب ماه دین، ش ۱۴۲، مرداد ۱۳۸۸، ص ۴۰ - ۶۳.
۴۰. کتاب ماه دین؛ «نشست نقد کتاب مکتب در فرایند تکامل» (جلسه دوم)؛ کتاب ماه دین، ش ۱۴۲، مرداد ۱۳۸۸، ص ۶۴ - ۸۹.
۴۱. لک‌زایی، نجف؛ «روش‌شناسی فقه سیاسی شیعه»؛ علوم سیاسی (دانشگاه باقرالعلوم)، ش ۲۱، بهار ۱۳۸۲، ص ۵۱ - ۶۸.
۴۲. مجمع عالی حکمت اسلامی؛ نقد و بررسی نظریه تطور تاریخی

